

**Finansdepartementet,
Her**

Kommentarer til NOU 2008.12 Revisjonsplikt for små foretak – fra Foretakerforeningen i Norge, grunnlagt 1987

Sammendrag og påstand

Når det gjelder revisjonsplikt for små foretak tenderer EU i retning av fritak for revisjonsplikt. NOU 2008.12 drøfter et mulig fritak også for små foretak i Norge.

Foretakerforeningen i Norge v/undertegnede hevder herved at NOU 2008.12 er et resultat av et skjevt sammensatt utvalg – og det særnorske høringsinstituttet, der dominerende norske lobbyer med særinteresser har betydelig innflytelse. Norge har ikke proaktive styrende organer (Valgte Senat / regionforsamlinger / uavhengige kommisjoner / en praksis med uavhengige, eksterne styremedlemmer).

Man kan konstatere at utvalgets flertall representerer dominerende lobbyer / faglige instanser som ikke kan forventes å foreslå positive og konstruktive tiltak til beste for foretaksomhetens vilkår i Norge – det er lettere for den enkelte lobby-representant å si nei til forbedringer.

Utredningspraksis i andre land

Utvalgets sekretariat fastslår at praksis for å utrede et spørsmål proaktivt er annerledes for eksempel i Sverige ved at en uavhengig oppnevnt person / gruppe fremlegger en innstilling som deretter ”grilles” av interesserte aktører / politikere.

I land med en kultur med proaktive styrende organer som valgte Senat / Regionforsamlinger / Uavhengige Kommisjoner / Eksterne Styre kan man forvente positive holdninger, når det gjelder å gjennomføre fair play reformer og styrke foretaksomhetens vilkår.

Skillet mellom en partipolitisk uavhengig foretakerbevegelse (*på den ene side*) og arbeidsmarkedsorganisasjonene for arbeidsgivere og arbeidstakere (*på den andre side*)

Sverige har en foretakerbevegelse, jfr. www.foretagarna.se, som er landets største næringsorganisasjon. Arbeidsgiverne er en separat organisasjon med fokus på arbeidsmarkedet og arbeidsrett, jfr. www.svensktnaringsliv.se

Før dannelsen av NHO og HSH fantes det tilsvarende skille mellom nærings-/ foretakerorganisasjon(er) og arbeidsgiverorganisasjon(er) også i Norge.

Allerede i 1987 tok undertegnede initiativ til å etablere Foretakerforeningen i Norge – på samme vis som undertegnede tidligere hadde startet Aksjesparerforeningen i Norge (*1979 –) i den hensikt å styrke atomistenes situasjoner /-arbeidsvilkår i Norge.

Foreningen ble drevet av undertegnede frem til 1995, da det ble inngått en allianse med Polyteknisk Forening (PF). Det skulle vise seg at en særinteresse innen Direksjonen i PF ikke ville at en foretakerbevegelse skulle utvikle seg i Norge.

I 2005 konstaterte man at forutsetningene for alliansen med PF var brutt. På denne bakgrunn tok en av Foretakerforeningens interessenter, Stiftelsen for Etikk og Foretaksomhet, og undertegnede som den legitime grunnleggeren, initiativ til å bryte med PF og videreutvikle Foretakerforeningen - igjen som en selvstendig organisasjon. Jfr. Foretakerforeningen i Norges vedlagte vedtekter. Interimsstyret valgte å forankre Foreningen i et kontorfellesskap med bl.a. Stiftelsen for Etikk og Foretaksomhet.

Tankemodell for Fair Play Reforme r i tråd med FN’s Konvensjon mot Korrupsjon

Vedlegget ”Figur 1 God Forvaltning i en Nasjon.doc” og ”Figur 4 C – God virksomhetsstyring i små foretak.doc” – er begge basert på en og samme tankemodell.

De vedlagte tankemodellene er hentet fra eller utledet av undertegnede bok "Director from the Outside – Good Governance inspired by Democratic Values.

Tankemodellene inndeler styrende organer i tre kategorier (det proaktive, linjen, det reaktive) og fire nivåer:

1. Politisk-/ eierforum-nivået;
2. Lovutviklende- / rapporterende-/ domstols-nivået;
3. Styre-og tilsyns-nivået;
4. Atomist-nivået.

I den vedlagte "Figur 4 C – God virksomhetsstyring i små foretak.doc" er det nevnt en rekke forslag til tiltak, som kan bedre foretaksomhetens vilkår i Norge og samtidig tjene kreditorers og myndigheters særinteresser – direkte og/eller indirekte. Disse særinteressene og representanter for dominerende lobbyer var som nevnt i flertall i utvalget bak NOU 2008.12.

Foretakerforeningens påstand om en økende korporativ "forvaltermakt" i Norge – samt om Norges muligheter / plikter til å bryte med et negativt utviklingssyndrom

Foretakerforeningen i Norge v/undertegnede hevder at NOU 2008.12 ville ha kommet til et annet resultat, hvis proaktive, helhetlige tiltak til beste for foretaksomhetens vilkår hadde blitt belyst.

Maktutredningen i Norge 2004 konkluderte med et negativt utviklingssyndrom, nemlig:

- Elitesirkulasjon / kameraderi,
- Fragmentering til beste for særinteresser;
- Resulterende ressurstap og forvitring for alle andre.

For å bryte med Maktutredningens konklusjoner og samtidig imøtekomme FN's Kommissjon mot Korrupsjon som forutsetter Fair Play Reformen ville det være riktig om NOU 2008.12 hadde hatt et bredere mandat, som kunne ha belyst tiltak som fortsatt og i nær fremtid kan iverksettes for å styrke:

- A) Korrekt rapportering fra små foretak v/autoriserte regnskapsførere / eksterne kontrollere, som vektlegger egen faglig uavhengighet og betydningen av "transparency"/ gjennomsiktighet – bl.a. fordi rollen som faglig ansvarlig for korrekt rapportering underkastes et strengt offentlig tilsyn og faglig bransjemessig selvregulering;
- B) Skatteetatens arbeidskapasitet - slik at for eksempel unormale utviklingstrekk for bransjer og/eller foetaks merverdiregnskap blir gjennomskuet tidligere;
- C) Viljen til å betale skatt – for eksempel en såkalt flat skatt og dermed oppnå forutsigbarhet / handlingfrihet som alternativ til dagens mer komplekse skattesystem som fremmer skatteplanlegging og uforutsigbarhet;
- D) Investeringsparing i små foretak / egen arbeidsplass ved at slike sparekonti VPS-registeres – i likhet med evt. garantistillelser som kan bidra til å underlette kapitalreising og/eller restrukturering;
- E) Handelskreditorer – relativt til dagens prioritering av offentlige kreditorer og bankkreditorer – bl.a. ved å innføre visse instrumenter for- og stimulere kompetansetilgang innen Pro-Aktiv Restrukturering og Reorgansiering (PARR), for eksempel:
 - Korrekt implementering av MiFID's investeringstjeneste # 7, som kan bidra til kompetansetilgang til SMB som eller skyves ut i "gråmarkedet";
 - Spesialdomstol for Restrukturering og Ressurskonflikter;
 - Offentlig Restruktureringsforsikring, som vil stimulere til PARR.

Oppsummering

På denne bakgrunn hevder Foretakerforeningen i Norge at NOU 2008.12 ville ha fått et annet innhold dersom også Norge hadde et skille mellom (*på den ene side*) en partipolitisk uavhengig foretakerbevegelse - og arbeidsmarkedsorganisasjoner (*på den andre side*).

Foretakerforeningen v/undertegnede kan fremlegge arbeidsnotater som begrunner punktene ovenfor nærmere, herunder fremlegge detaljerte arbeidsnotatet med utkast til arbeidsprogrammer til beste for foretaksomhetens vilkår.

Det skjer p.t. en mer helhetlig regional utvikling i andre europeiske land også på tvers av (føydale) historiske grenser – mens Norge har utsatt en regional inndeling, jfr. Forvaltningsreformen 2007 – 2010, som ble lagt på is av den nåværende Kommunal- og Regional Ministeren.

*På vegne av Foretakerforeningen i Norge,
c/o Stiftelsen for Etikk og Foretaksomhet
i kontorfellesskap med Bankierhuset ASA,
PB 2650 Solli, 0203 Oslo-N*

Sverre T. Evensen, # 909 26 704

Vedlegg:

**Forannevnte figurer / tankemodeller
Foretakerforeningens vedtekter**